

Heinz Scheible (red.)

Melanchthons Briefwechsel. Regesten, Band 13. Personen L-N. Stuttgart (Bad Canstatt): Verlag frommann-holzboog, 2019. 582 s. € 298.

Både brevskrivere og brevmodtagere til og fra Melanchthon samt de talrige personer, som omtales i denne enorme brevveksling biograferes her. Det forudgående bind (F-K) udkom i 2005, og det undrer ikke, at der går et spand af år mellem disse biografiske bind. Der er nemlig i hundredvis af personer, som beskrives nærmere, og der er ikke blot tale om biografiske oplysninger. Under hvert navn er også nævnt den vigtigste relevante litteratur om den pågældende, først og fremmest de emner og bøger, som har forbindelse til Melanchthon. Det er et biografisk leksikon, ført op til nyeste forskningslitteratur. Fx omfatter litteraturoplysningerne under artiklen om Thomas Müntzer ikke færre end 7 spalter, skrevet med småt! Det betyder, at man ikke alene får præsenteret den pågældende persons forbindelse til Melanchthon, men man kan gå videre og fordybe sig i forskningslitteraturen om netop det emne, som skaber denne forbindelse. Det er overvejende tysksprogede artikler og bøger. Under de enkelte biograferede personer er der naturligvis henvisninger til de steder i selve brevvekslingen, hvor de optræder. Igen imponeres man af det netværk, som Melanchthon havde, de hundreder af personer i de europæiske lande, som han havde kontakt med. I mange hundrede tilfælde kender man kun omtalen af en bestemt person, men ikke hans navn (534-557). Alle de personer, hvor man kun kender fornavnet er ligeledes registreret (557-574).

Af danske navne nævnes bl.a. Erasmus Laetus (Rasmus Glad, 37-38). Det var ham, som fik lov til at besøge Melanchthon på dødslejet og fik rosende ord om den danske kirke med hjem til den danske konge Frederik II. Andre, som spiller en rolle i forbindelse med Danmark, er Johannes Lübbecke, som ledsagede sin onkel Johannes Bugenhagen til Danmark i 1537 og blev ansat ved universitetet (173), og Johannes Machabæus, som efter anbefaling fra Wittenberg blev teologisk professor i København (211-212). Generelt gælder, at den danske forskningslitteratur kun nævnes i sjældne tilfælde. Det gælder også artiklerne om de personer, som er danske eller har tilknytning til Danmark. Bortset fra, at byen i 1800-tallet ikke hed Kjøbenhavn, men Kjøbenhavn (38. 173) – det blev nævnt i anmeldelsen af det forudgående bind her 3/2004, 239 – er også dette bind en imponerende præstation, udført af den nu 90-årige nestor i Melanchthonforskningen Heinz Scheible.

Martin Schwarz Lausten